

شناسایی عوامل تاثیر گذار بر کیفیت خیابان از بعد منظر شهری

سارا قهری للکلو^{۱*}، فرحناز خادم فسقندیس^۲، ...

۱- دانشجوی دکترای طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز (saraghahri1@gmail.com)

۲- دانشجوی دکترای طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

چکیده

امروزه رشد شهرها آنچنان سریع گشته است که توجه به معیارهای مناسب شهری تا حدودی مورد بی توجهی قرار گرفته است. با افزایش اولویت دهی به اتومبیلها در شهرهای امروز تقریباً همه چیز از کمیت ها تا کیفیت ها برای سرعت اتومبیل و درک سواره ساخته و طراحی میشود. از جمله این مسائل فراموش شده توجه به منظر شهری در فضاهای شهری خصوصاً خیابانها میباشد. زیرا که خیابان به عنوان رکن اصلی تشکیل دهنده چارچوب و ساختار اصلی فرم شهرها و مقصد و تفرجگاه مردم میباشد که به مسیری ترافیکی سرشار از دود تبدیل شده است. منظر شهری محیطی است محسوس و موثر بر رفتار فرد و نتایج آن میزان موثر بودن محیط بر فرد بستگی به میزان ادراک فرد دارد که خود وابسته به آمادگی ناظر برای ادراک، ظرفیت ادراکی و شرایط محیطی ادراک میباشد. این تحقیق بر آن است تا عواملی که بر کیفیت خیابان ها جهت حضور مردم در مناسبات و ... تاثیر گذار باشد، از بعد منظر شهری مورد مطالعه قرار دهد.

واژه‌های کلیدی: خیابان، منظر شهری، کیفیت فضا، فضای شهری

۱- مقدمه

شهرها به عنوان مهم ترین و کامل ترین شکل از اشکال اسکان بشری، بهترین و بزرگترین جلوه گاه بروز نگرش ها، ارزشها و شرایط اجتماعی ساکنان خود می باشند، شهر با نگاه نخست با منظر، خود را در معرض دید و قضاوت ناظران قرار می دهد. در واقع منظر شهری مانند نمای ظاهری و پوسته بیرونی هر شهر است که نگاه هر بیننده ای را در وهله نخست متوجه خود می کند و نخستین چیزی است که شهروند در شهر با آن ارتباط برقرار می سازد و به صورت بی وقفه وی را تحت تاثیر قرار می دهد. بهم ریختگی منظر شهر بیانگر بی نظمی ساختار برنامه ریزی و رفتار شهری است و منظر زیبا نشان دهنده رابطه ای مناسب میان شهر و شهروند می باشد (Atashinbar, ۲۰۰۹). در این میان تعامل انسان و پدیده شهر از طریق منظر شهری شکل گرفته و جایگاه منظر شهری در ارتباط چند سویه انسان - محیط بسیار حائز اهمیت است. ویژگی های محیط شهری بخش قابل تأملی از دانش و عواطف محیطی شهروندان را تحت تاثیر قرار می دهد و ادراک، شناخت و شیوه های ارزیابی افراد نیز از محیط به طریق متعددی صورت می گیرد. در شرایط کنونی منظر فضاهای شهری به وسیله متخصصان و بدون مشارکت شهروندان به ویژه در مقیاس طراحی شهری و زیباسازی محیط انجام می شود که پیامد آن فضاهای شهری است که سلیقه اقلیت طراحان را در مقابل اکثریت استفاده کنندگان در اولویت قرار می دهد. این در حالی است که انسان به عنوان مخاطب و کاربر فضاهای شهری با قوه ادراک و با بهره گیری از حواس خود با آن ارتباط برقرار می کند. ارتقای عوامل بصری و ادراکی